МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет
Institute of European Education (Болгарія)
Національний аграрний університет Вірменії
University of Opole (Польща)
International Slavic University (Македонія)
ISMA University (Латвія)

Кафедра захист рослин

IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція

«Сучасні аспекти і технології у захисті рослин»

28 листопада 2023року
м.Полтава

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет
Institute of European Education (Болгарія)
Національний аграрний університет Вірменії
University of Opole (Польща)
International Slavic University (Македонія)
ISMA University (Латвія)

Кафедра захист рослин

IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасні аспекти і технології у захисті рослин»

28 листопада 2023 року

м. Полтава

УДК 632.93
З-38

Сучасні аспекти і технології у захисті рослин : матеріали IV Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 28 листопада 2023 р.). Полтава: ПДАА, 2023. 150 с.
ISBN 978-617-8231-35-4.

Міністерство освіти і науки України, Державна наукова установа «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ), Посвідчення № 442 від 27 жовтня 2023 р. (IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасні аспекти і технології у захисті рослин».

У збірнику представлені тези, присвячені сучасним проблемам захисту і карантину рослин, фітосанітарного моніторингу та розвитку агроекосистем України. Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, здобувачів вищої освіти та аспірантів вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських підприємств АПК різної організаційно-правової форми господарювання та всіх, кого цікавить проблематика сучасного захисту рослин в агроекосистемах України.

The collection presents theses devoted to modern problems of plant protection and quarantine, phytosanitary monitoring and development of agroecosystems of Ukraine. The materials are intended for researchers, teachers, graduates and graduate students, specialists and managers of agricultural enterprises of various organizational and legal forms of management and all who are interested in modern plant protection in agroecosystems of Ukraine.

РЕЦЕНЗЕНТИ:
Доля Микола Миколайович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри інтегрованого захисту і карантину рослин Національного університету біоресурсів і природокористування України, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України.
Поспєлов Сергій Вікторович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри землеробства і агрохімії імені Сазанова Полтавського державного аграрного університету.

Рекомендовано до друку Вченою радою Полтавського державного аграрного університету (протокол № 5 від 26.12.2023 року)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Галич О. А.	-	професор, ректор Полтавського державного аграрного університету, Україна, м. Полтава;
Маренич М. М.	-	доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, директор Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, Полтавський державний аграрний університет, Україна, м. Полтава;
Писаренко В. М.	-	доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри захисту рослин Полтавського державного аграрного університету, Україна, м. Полтава;
Тошко К.	-	професор, директор Інституту Європейської освіти, Болгарія, м. Софія;
Гаспарян Г.А.	-	професор, завідуючий аспірантурою Національного аграрного університету Вірменії, Вірменія, м. Єреван;
Калініченко А. В.	-	доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач відділу відновлювальних джерел енергії, Опольський політехнічний університет, Польща, м. Ополе.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Поспєлова Г. Д.	-	кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захист рослин, Полтавський державний аграрний університет
Коваленко Н. П.	-	кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захист рослин, Полтавський державний аграрний університет
Піщаленко М. А.	-	кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захист рослин, Полтавський державний аграрний університет
Нечипоренко Н. І.	-	кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захист рослин, Полтавський державний аграрний університет
Шерстюк О. Л.	-	асистент кафедри захист рослин, Полтавський державний аграрний університет
Бялас В. В.	-	в.о. директора Державної установи «Полтавська обласна фітосанітарна лабораторія»
Шиян О. О.	-	завідувачка науково-дослідного експозиційного відділу природи, Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського
Павленко А.	-	завідувачка відділу документів із природничих та аграрних наук Полтавської обласної універсальної наукової бібліотеки імені І. П. Котляревського

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ І КАРАНТИНУ РОСЛИН 9

Білявський Ю. В., Білявська Л. Г.	ВИДАТНІ ФІТОПАТОЛОГИ ПОЛТАВЩИНИ	9
Білявський Ю. В., Білявська Л. Г., Сокирко М. П	130 РОКІВ ДОВГОСТРОКОВОМУ ДОСЛІДУ «ЦІЛИНА»	12
Коцюруба І. О., Піщаленко М. А.	ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ ОГЛОБЛІНА ДМИТРА ОЛЕКСІЙОВИЧА	14
Каленіченко Н. О., Піщаленко М. А**.**	МИКОЛА ВАСИЛЬОВИЧ КУРДЮМОВ – ЗАСНОВНИК ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРИКЛАДНОЇ ЕНТОМОЛОГІЇ	16
Демченко О. В., Піщаленко М. А**.**	ПЕРШЕ ЕНТОМОЛОГІЧНЕ БЮРО ПОЛТАВСЬКОГО ГУБЕРНСЬКОГО ЗЕМСТВА	19
Писаренко В.М., Піщаленко М.А., Пономаренко С.В., Логвиненко В.В.	РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНИХ ПРИНЦИПІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕНТОМОФАУНИ АГРОЦЕНОЗІВ НА ПОЛТАВЩИНІ В КІНЦІ XIX - НА ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ	21
Самородов В. М., Кигим С. Л.	ЕНТОМОЛОГІЧНІ ЗВИТЯГИ ДМИТРА ОГЛОБЛИНА (1893-1942): ДО 130-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВЧЕНОГО	25
Самородов В. М., Шиян О. О.	ГОЛОВНА ПРАЦЯ ЕНТОМОЛОГА М.В. КУРДЮМОВА (1885-1917) ТА ЇЇ ПОСТУП КРІЗЬ СТОЛІТТЯ	28

РОЗДІЛ 2. ФІТОСАНІТАРНИЙ МОНІТОРИНГ. ІНТЕГРОВАНИЙ ЗАХИСТ 32

Білявська Л. Г., Білявський Ю. В	ПОШИРЕННЯ ПІДГРИЗАЮЧИХ СОВОК У СОЄВИХ АГРОЕНОЗАХ	32
Борзих О. І., Круть М. В.	ПРОГНОЗУВАННЯ ФІТОСАНІТАРНОГО СТАНУ АГРОЦЕНОЗІВ (ІННОВАЦІЙНІ РОЗРОБКИ)	35
Бялас В. В., Гіболенко І. В.	ФІТОСАНІТАРНА СИТУАЦІЯ ЩОДО РЕГУЛЬОВАНИХ ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	39
Волошин В. О., Поспєлова Г. Д., Нечипоренко Н. І.	ЕЛЕМЕНТИ ЗАХИСТУ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ВІД ЗБУДНИКІВ ГРИБНИХ ХВОРОБ	41
Голосна Л. М., Афанасьєва О. Г.	ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА МЕТОДІВ ФІТОПАТОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ	44
Гордєєва О. Ф., Біленко О. П., Воропіна В. О.	ІСТОРИЧНИЙ ОГЛЯД ШКІДНИКІВ РІПАКУ НА ПОЛТАВЩИНІ	47
Жиліна Т. Б.	ФІТОСАНІТАРНІ ПРОБЛЕМИ ПОСІВІВ ГОРОХУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	49
Заворотній Б. Ю.,	ФУНГІЦИДИ РЕКОМЕНДОВАНІ В ЗАХИСТІ ЗЕРНОВИХ	52

Поспєлова Г. Д., Нечипоренко Н. І.	КОЛОСОВИХ КУЛЬТУР	
Костенко М. О.	ФУНГІЦИДИ У СИСТЕМАХ ЗАХИСТУ ВІВСА	55
Литвиненко О., Нечипоренко Н. І., Поспєлова Г. Д.	ПРИЧИНИ, ФАКТОРИ ТА СКЛАДОВІ ШКОДОЧИННОСТІ ХВОРОБ КАРТОПЛІ	57
Логвиненко В. В.	ПІДВИЩЕНА ШКІДЛИВІСТЬ ПАВУТИННОГО КЛІЩА НА СОЇ У ЗВ'ЯЗКУ ЗІ ЗМІНОЮ КЛІМАТУ	61
Лугова С. В. Шерстюк О. Л.	ВОВЧОК СОНЯШНИКОВИЙ: МЕТОДИ БОРОТЬБИ З НИМ	64
Медведєв С. М.	ОСОБЛИВОСТІ ФІТОСАНІТАРНОГО МОНІТОРИНГУ ПОСІВІВ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО В УМОВАХ ВИРОЩУВАННЯ ЇЇ ЯК МОНОКУЛЬТУРИ	66
Міленко О. Г., Макаренко А. В., Богомаз А. О.	ХАРАКТЕРИСТИКА ЗБУДНИКА БУРОЇ ПЛЯМИСТОСТІ ЛЮЦЕРНИ	69
Міленко О. Г., Німчин А. В., Міленко Є. Г.	УРОЖАЙНІСТЬ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПОСІВІВ ВІД БУР'ЯНІВ	72
Писаренко В. М., Піщаленко М. А., Даценко Є. В., Юровський К. І.	ОСОБЛИВОСТІ ЕНТОМОКОМПЛЕКСУ ФІТОФАГІВ АГРОЦЕНОЗІВ ГОРОХУ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	74
Писаренко В. М., Піщаленко М. А., Кучеренко В. В., Бондаренко В. А.	ОСОБЛИВОСТІ КОМПЛЕКСУ ФІТОФАГІВ АГРОЦЕНОЗІВ КАПУСТИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	77
Сергієнко В. Г., Шита О. В.	РОЗВИТОК ХВОРОБ СОЇ ЗА РІЗНИХ СПОСОБІВ ОБРОБІТКУ ГРУНТУ	79
Сірченко В. М., Оніпко В. В., Нечипоренко Н. І.	ФІТОСАНІТАРНИЙ СТАН НАСІННЄВОГО МАТЕРІАЛУ ПЕРСПЕКТИВНИХ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН	82
Шокало Н. С., Котенко О. Г.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ҐРУНТОВИХ ГЕРБІЦИДІВ В АГРОФІТОЦЕНОЗІ СОНЯШНИКУ	85

РОЗДІЛ 3. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА 86

Верпека О. О., Юрченко С.О.	ВПЛИВ МІКОРИЗНОГО ПРЕПАРАТУ МІКОФРЕНД НА ФОРМУВАННЯ БІОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ	86
Войтенко Р. В., Дерев'янко В. І., Юрченко С. О.	ЗНАЧЕННЯ ПЕРЕДПОСІВНОЇ ОБРОБКИ НАСІННЯ МІКРОДОБРИВАМИ В ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ	88
Грицай Ю. Ю., Коваленко Н. П.	ОСНОВНІ ВИДИ ТРИХОГРАМИ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ	90

Дрижирук В. В.	РЕЗУЛЬТАТИ ЗАСТОСУВАННЯ БІОПРЕПАРАТУ Блу™ N У ПОСІВАХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ ГОСПОДАРСТВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	92
Лаврський Є. О., Конєва Т.О., Коваленко Н.П.	ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ	95
Мороз Є. О., Коваленко Н. П.	ВИКОРИСТАННЯ ТРИХОГРАМИ У БІОЛОГІЧНОМУ КОНТРОЛІ ШКІДНИКІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР	97
Пелих В. Ю., Дзюба Є. В.	ВИКОРИСТАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ У БОРОТЬБІ З КОРЕНЕВИМИ ГНИЛЯМИ ОГІРКА	99
Писаренко В. М., Піщаленко М. А., Тригуб В. В., Печоркін І. Ю.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕНТОМОФАГІВ В УМОВАХ ЗАХИЩЕНОГО ГРУНТУ	102
Ткаленко Г. М., Киричук І. В., Гораль С. В.	ЕФЕКТИВНІСТЬ БІОПРЕПАРАТУ ТРИХОДЕРМІН У ЗАХИСТІ БУРЯКА СТОЛОВОГО ПРОТИ ХВОРОБ	105
Тімченко К. А., Вискуб Р. С., Чугрій Г. А.	ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ БІОЛОГІЗАЦІЇ ВИРОЩУВАННЯ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО НА РОЗВИТОК РОСЛИН ТА СТУПІНЬ УРАЖЕННЯ СІТЧАСТИМ ГЕЛЬМІНТОСПОРІОЗОМ	106
Усов Ю. В.	ВИКОРИСТАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЗАХИСТУ ОВОЧЕВИХ КУЛЬТУР У ТЕПЛИЧНИХ ГОСПОДАРСТВАХ	108
Шерстюк О. Л.	ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНИХ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ЗЕМЛЕРОБСТВА	110
РОЗДІЛ 4. СЕЛЕКЦІЯ, НАСІННИЦТВО ТА ГЕНЕТИЧНІ РЕСУРСИ РОСЛИН		112
Капштик Д. П., Криворучко Л. М.	ВИПРОБУВАННЯ СОРТІВ СОЇ В УМОВАХ ПП «ТЕПЛІВСЬКА КАЛИНА» ПИРЯТИНСЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	112
Мищенко А. В., Маренич М. М.	ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ І ЯКОСТІ ЗЕРНА СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ	114
Охріменко Д. В., Коваленко Н. П.	ПРИЙОМИ ПІДВИЩЕННЯ ВРОЖАЮ ТА МАСИ ОДНОЗУБКОВИХ ЦИБУЛИН ЧАСНИКУ ПОСІВНОГО	116
Рибальченко А. М., Уфанцев М. С.	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СУЧАСНИХ СОРТІВ ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОВИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ	118
РОЗДІЛ 5. РОСЛИННИЦТВО		120
Баган А. В., Кузьмін Д. С.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СТИМУЛЯТОРА РОСТУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ УРОЖАЙНОСТІ ВІВСА ПОСІВНОГО	120
Баган А. В., Пунтус О. В.	ВПЛИВ СТИМУЛЯТОРА РОСТУ ГУМІФІЛД НА УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ	123
Бараболя О. В.,	ОСОБЛИВОСТІ РОСТУ ТА РОЗВИТКУ КУКУРУДЗИ	125

Кравець С. О.

Бараболя О. В., Щепак В. В.	ГОРОХ В ЗЕРНОВОМУ БАЛАНСІ ГОСПОДАРСТВА	127
Барат Ю. М., Шакалій С. М., Дядюра В. О.	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПОКАЗНИКІВ СТРУКТУРИ ВРОЖАЮ СОРТІВ ГОРОХУ	129
Білявська Л. Г., Гайко В. В.	ВПЛИВ АГРОТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ НА ВРОЖАЙНІСТЬ САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ СОРТІВ КАРТОПЛІ	131
Клочков В. О., Кір'ян В. О.	ВСТАНОВЛЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ ВЕРМИКОМПОСТОМ ДЛЯ КАПУСТИ БІЛОГОЛОВОЇ	133

РОЗДІЛ 6. ЗЕМЛЕРОБСТВО 136

Рибальченко А. М., Слинько Р. Я.	АГРОТЕХНОЛОГІЧНІ ПРИЙОМИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ	136
Федорус В. О., Оніпко В. В.	ВПЛИВ ГЕРБІЦИДІВ НА ЗАСМІЧЕНІСТЬ ПОСІВІВ КУКУРУДЗИ БУР'ЯНАМИ В ПЕРІОД ВЕГЕТАЦІЇ	139
Колєсніков Л. О.	КОМПЛЕКСИ ДОМІНАНТНИХ ВИДІВ ЖУЖЕЛИЦЬ (COLEOPTERA, CARABIDAE) В АГРОЦЕНОЗАХ	142

СПИСОК АВТОРІВ 146

130 РОКІВ ДОВГОСТРОКОВОМУ ДОСЛІДУ «ЦІЛИНА»

Білявський Ю. В.[1], Білявська Л. Г.[1], Сокирко М. П.[2]
Полтавський державний аграрний університет
Полтавська ДСГДС ім. М. І. Вавилова

Першою й єдиною в Росії науковою установою в 1884 році була Полтавська сільськогосподарська дослідна станція. На сьогодні, це єдина наукова установа, де ведуться близько десяти багаторічних дослідів. Й це – самий довготривалий експеримент – «Беззмінний посів озимого жита» (1884 р.). Також, довготривалі досліди з польових культур (вивчення добрив, сівозмін та ін.). Є дослід «Полтавська цілина» (м. Полтава) та переліг (с. Степне, Полтавська область).

Дослід „Полтавська цілина" розташована в межах м. Полтави 49 град., 36 мін. північної широти та 34 град., 33 мін. східної довготи, розміщена на темно-сірих опідзолених важкосуглинистих ґрунтах. Ґрунтотворною породою є лес, рихла, неслоюватa порода палево-жовтого кольору, збагачена на карбонати кальцію та магнію еолового походження. За механічним складом це суглинки з великим вмістом мулу. Цілині властива різко виявлена цупка дернина (в шарі 10-13 см), підвищений вміст органічної речовини, добре зерниста структура, значна міцність та висока родючість.

Дослід закладено у 1893 році (виповнилося 130 років). З цього часу ділянка не використовується в землеробстві і знаходиться під природною рослинністю. За час проведення досліджень не проводили оранку цілини, внесення гербіцидів, боротьбу з комплексом шкідників та хвороб. Площа під дослідом – 0,4 га. Зміни, які проходили в ґрунті та облік зеленої маси і сіна визначали за допомогою методики прийнятих географічною сіткою дослідів, відповідно типу ґрунту і матеріалу рослинних зразків. Проводились спостереження за травостоєм (фітоценоз) і визначалась продуктивність природних трав. Під дією природних факторів впродовж 130 років у досліді "Полтавська цілина" постійно змінюється склад рослинного покриву та родючість ґрунту. Останнім часом формується степовий фітоценоз. Слід відмітити, що склад рослинного покриву до 80-х років минулого століття в основному був представлений багаторічними бобовими травами. Крім того на ділянці відмічали рослини буркуну лікарського, осоту польового, цикорію дикого, трибербрника непахучого, подорожника середнього, синяка звичайного, березки польової, фіалки польової та вероніки трилисної. З 80-х років в умовах досліду почав формуватися степовий фітоценоз, в якому переважно з'явилися злакові трави: стоколос безостий, метлюг звичайний, мишій сизий, плоскуха звичайна. Щорічно на ділянці присутні пижма звичайна, підмаренник духмяний, тонконіг бульбистий, суниця лісова, вика волохата, звіробій звичайний, парило звичайне, молочай лозяний, осоти та ін. На даний час

перелік видів вищих рослин на ділянці цілини включає 78 найменувань (рис. 1-2).

1. Степовий фітоценоз у досліді «Цілина»

2. Вид досліду «Цілина»

Середній багаторічний врожай зеленої маси складає 20, 8 т/га, а сіна – 8,6 т/га. За період із 1980 по 1991 рр. урожай зеленої маси був на рівні 13,6-38,8 т/га (у середньому 27,3 т/га), сіна – в межах 4,5-19,7 т/га (у середньому 13,2 т/га); за період 1992-2002 рр., відповідно, 12,3-23,0 т/га (у середньому 17,7 т/га) та 4,8-8,8 т/га (у середньому 6,6 т/га). Останнім часом спостерігається тенденція до поступового збільшення урожайності зеленої маси та сіна.

Вміст гумусу в ґрунті поступово збільшується за роками. Вміст валових форм азоту, фосфору та калію на дослідній ділянці впродовж 130 років мав незначні коливання. Так, у 2013-2015 рр., він у середньому складав, відповідно, азоту – 0,165%, фосфору – 0,112%, калію – 19,2.

Мета досліду: вивчити особливості багаторічного беззмінного формування фітоценозу (ентомофауна, патогенний комплекс, різноманіття різнотрав'я). За час досліджень на протязі вегетаційного періоду проводили облік і визначали склад бур'янів, облік та спостереження за чисельністю шкідливих комах в досліді та їх шкідливість на посівах сільськогосподарських культур, які розташовані поблизу цього досліду. Визначали склад мікроорганізмів та відмічали зміни серед представників корисної ентомофауни, які склалися в залежності від погодних умов і багаторічного впливу рослинного покрову в цьому агроекоценозі.

Наявність межників та цілинних ділянок сприяє підвищенню чисельності популяцій хижих комах, які мігрують на поля просапних культур і регулюють чисельність шкідливих організмів у агрофітоценозах. Євротопні види комах також можуть мігрувати з сільськогосподарських полів у природні екосистеми (головним чином у трав´яні) змінюючи трофічні взаємовідносини.

Отже, ці природні ландшафти можна розглядати як резерватори комах. Проведені розкопки встановили наявність у ґрунті личинок різних видів коваликів, хрущів та жужелиць. Найчастіше на дослідній ділянці спостерігаються особини клопа-черепашки, довгоносиків, попелиці, трипсів, листкових блох, цикадок, жужелиць, брухусів, коників, джмелів, сонечка, трав'яних та квіткових клопів, павуків та ін.

Дослід "Полтавська цілина" – унікальний ентомологічний мікрозаповідник. За час знаходження цієї ділянки на прилеглих полях різко збільшилася чисельність корисних видів ентомофауни. Відмічено значну частку джмелів, які є незамінними запилювачами багаторічних трав та інших с.-г. культур.

Тому створювання таких мікрозаповідників цілком реальна, корисна і головне практично без затратна справа. Крім того, вони є важливим компонентом інтегрованого захисту рослин і необхідним заходом поліпшення фітосанітарного стану довкілля.

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ ОГЛОБЛІНА ДМИТРА ОЛЕКСІЙОВИЧА

Коцюруба І. О., Піщаленко М. А.
Полтавський державний аграрний університет

Історія Оглобліна Дмитра Олексійовича бере свій початок 8 листопада 1893 року у місті Борисоглєбськ на території колишньої Російської імперії, що розташоване на лівому березі річки Ворона. Незабаром після народження молодшого сина сім'я майбутнього дослідника та вченого переїхала на територію Полтавської губернії, де Дмитро Олексійович жив та навчався на протязі достатньо довгого періоду.

Закінчивши в 1912 році одну із Полтавських гімназій він поїхав на навчання до Київського національного університету. Під час навчання в університеті, Д.О. Оглоблін, починаючи з першого курсу, регулярно повертався на Полтавщину, працюючи практикантом-ентомологом у природничо-історичному музеї Ентомологічного бюро Полтавського губернського земства і у відділі ентомології Полтавської сільськогосподарської дослідної станції. Закінчивши в 1916 році навчання на природничому відділенні фізико-математичного факультету, Дмитро Олексійович почав свою наукову діяльність на посаді ентомолога, працюючи спочатку у Полтавському краєзнавчому музеї, а через рік змінивши місце праці на посаду завідувача Полтавського художнього музею [3, 4].

Але вже в 1920 році, коли були приведені в дію плани щодо створення на Полтавщині закладу вищої сільськогосподарської освіти розпорядженням губвиконкому від 23 червня 1920 року про створення при Вищій робітничій школі сільськогосподарського факультету, Оглоблін Дмитро Олексійович